

Simpozija v Ljubljani se je udeležilo 450 ljudi iz 25 držav.
Foto: Vishvas Pandey, november 2015.

Razprava je odprla pereče teme, kot so podnebne spremembe, trajnostna mobilnost in varnost. Na fotografiji z leve: Thomas H. Eriksen, Joana Breidenbach, Lenora Bohren, Lučka Kajfež Bogataj, Genevieve Bell, Dan Podjed.

Foto: Vishvas Pandey, november 2015.

ŽGOČI PROBLEMI NAŠEGA VROČEGA PLANETA

V Ljubljani izvedli tretji mednarodni simpozij o aplikativni antropologiji

Konec novembra 2015 se je v Ljubljani zbralo 450 antropologin in antropologov ter podpornikov antropoloških pristopov iz 25 držav. Udeležili so se tretjega mednarodnega simpozija *Why the world needs anthropologists (Zakaj svet potrebuje antropologe)*, na katerem so pojasnili, zakaj pri reševanju žgočih svetovnih problemov, kot so podnebne spremembe, politični nemiri in strašljivo hiter razvoj tehnologij, nujno potrebujemo tudi antropologijo. Simpozij že tretje leto zapored prireja Mreža za aplikativno antropologijo Evropske zveze socialnih antropologov (EASA) v sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU, Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani, Univerzo VU Amsterdam, Univerzitetnim kampusom CI-ELS Padova in Slovenskim etnološkim in antropološkim združenjem KULA. Ekipi se je v preteklem letu pridružila še ameriška Univerza v Delawaru. Pokroviteljica prireditve sta bila podjetje Comtrade in združenje EASA. Medijski partnerji so bili časnik *Delo*, ki je omogočil videoprenos po spletu, revija *Razpotja* ter portala Metina lista in Tromba. Prireditev je bila deloma tudi rezultat interdisciplinarnega projekta *DriveGreen*, v katerem razvijajo mobilno aplikacijo za spodbujanje trajnostne mobilnosti.

Podnebne spremembe in begunska kriza

Prireditev sta odprla državni sekretar dr. Tomaž Boh z Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter ljubljanski

podžupan Dejan Crnek, ki sta udeležencem v nabito polni Festivalni dvorani izrekla dobrodošlico. V uvodnem predavanju je klimatologinja prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani predstavila alternativno razlago vzrokov begunske krize, s katero se soočamo tudi v Evropi. Izpostavila je njeno povezavo s podnebnimi spremembami na Bližnjem vzhodu in eno najbolj žgočih tem odprla z vprašanjem, koliko bo preseljevanja v prihodnosti – po njenih napovedih naj bi do leta 2050 domove zapustilo kar 250 milijonov ljudi. Pri tem je poudarila vlogo tehnologij, ki prispevajo k omilitvi podnebnih sprememb. Dodala je, da bo izjemno pomembna tudi vloga antropologov in antropologinj, ki se bodo morali angažirati bolj kot doslej, če bodo želeli vplivati na navade ljudi, ki negativno učinkujejo na podnebje.

Vznemirljivi in srhljivi roboti

Sledil je vznemirljiv prispevek dr. Genevieve Bell, direktorice za uporabniško izkušnjo v podjetju Intel, ki je med osrednjimi odločevalci razvoja novih tehnologij. »*Polno zaposlena antropologinja in pogodbenata futuristka*«, kot se pogosto predstavlja, je občinstvo popeljala v ne tako oddaljeno prihodnost ter orisala svoj pogled na sožitje radovednosti in strahu, ki smo ju razvili v ambivalentnem razmerju do robotov. Ker bodo ti po njenem mnenju kmalu postali neločljivi del skupnosti, je pomembno, da si kot

* Meta Gorup, sovodja Mreže za aplikativno antropologijo EASA, mlada raziskovalka, Univerza v Gentu, Fakulteta za politične in družbene vede, Oddelek za sociologijo, Korte Meer 5, 9000 Gent, Belgija; meta.gorup@ugent.be. Dan Podjed, doc. dr. socialne in kulturne antropologije, vodja Mreže za aplikativno antropologijo EASA, znanstveni sodelavec, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje, Novi trg 2, 1000 Ljubljana; dan.podjed@zrc-sazu.si.

antropologi in antropologinje zastavljamo vprašanja o družbenih razmerjih moči ter odnosih s tehnologijami, ki nastajajo in bodo preoblikovale naš način življenja. Z njimi bomo namreč – hočeš nočeš – morali sobivati.

Aplikativnost pomembna za celovito razumevanje sveta

Sledil je nastop prof. dr. Thomasa Hyllanda Eriksena z Univerze v Oslu na Norveškem, ki je vodja evropskega projekta o družbenih vidikih globalnega segrevanja Overheating in predsednik evropskega antropološkega združenja EASA. Občinstvu je povedal slabo in dobro novico. »Slaba novica je, da antropologija ne bo rešila globalnih kriz,« je pojasnil Eriksen, »dobra novica pa je, da jih brez antropologov in antropologinj ne bo rešil nihče, saj je prav naše znanje ključen košček sestavljanke.« Njegovi pogledi na (ne)uporabnost antropologije in njenih marsikdaj zastarelih pristopov so izzvali predvsem znanstvenike ter jih spodbudili k razpravi o tem, da so akademske etnografske raziskave sicer nujno potrebne, a mnogokrat nezadostne za celovito razumevanje globaliziranega in povezanega sveta.

Socialno podjetništvo Joane Breidenbach

Po odmoru je na oder stopila dr. Joana Breidenbach, ustanoviteljica največje nemške spletne platforme za zbiranje donacij betterplace.org, ki to institucijo predstavlja kot »eBay za pomoč« in »gverilo na področju dobrodelnosti«. Občinstvo je pritegnila z iskreno pripovedjo o svojem študiju antropologije in potovanju okrog sveta, ki sta jo navdahnila, da je postala socialna podjetnica, ki je od leta 2007 prek svoje fundacije udeležila več kot 15.000 družbeno odgovornih projektov ter pomagala zbrati več kot 26 milijonov evrov. Antropologinja, ki s svojim pristopom in nastopom uteleša ne le resnost antropologije, temveč tudi »veselo znanost«, je pokazala, kako lahko antropološki način razmišljanja, če mu dodamo kanček proaktivnosti in optimizma, pomaga pri uresničevanju družbeno odgovornih projektov.

Vroča razprava o žgočih temah

Prireditve so sklenili z razpravo, v kateri je poleg štirih govornic in govorcev sodelovala prof. dr. Lenora Bohren, okoljska antropologinja ter direktorica Nacionalnega središča za nadzor izpustov in varnost vozil z Državne univerze v Koloradu, povezoval pa jo je dr. Dan Podjed, raziskovalec Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU in docent na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Pod-

jed je debato odprl z verzom iz pesmi skupine Laibach *Europe is falling apart!* (*Evropa razpada!*), na katerega so se navezale teme o beguncih, evropski identiteti, (ne)smislu nacionalnih držav v 21. stoletju, podnebnih spremembah, trajnostni mobilnosti in varnosti v povezavi s tehnologijami. Kot skupni imenovalac heterogenega omizja sta se izkristalizirali vloga antropoloških pristopov pri reševanju globalnih problemov ter uporaba antropoloških veščin izven akademskih slonokoščenih stolpov. Prireditve se je navkljub težkim temam zaključila v živahnem slogu, in sicer s koncertom priljubljene skupine Manouche.

Izjemna odmevnost prireditve

Zaradi rekordne udeležbe na tretjem simpoziju *Zakaj svet potrebuje antropologe*, ki je gostil več udeležencev kot oba pretekla simpozija skupaj, in izjemnega odziva na socialnih omrežjih po prireditvi je vredno poročati ne le o vsebini dogodka, temveč tudi o njegovi odmevnosti. Pred dogodkom in po njem so osrednji slovenski mediji objavili intervjuje z govorkami in govorcem, časnik *Delo* pa je celotno rubriko Kariera, ki je izšla na dan dogodka, posvetil poklicu antropologa. Prek *Delovih* spletnih strani si je prenos v živo in pozneje še posnetek prireditve ogledalo na stotine ljudi po vsem svetu, izjemno odzivnost pa je imelo tudi poročilo s simpozija, ki ga je na blogu antropološkega oddelka nizozemske univerze VU Amsterdam objavila Giulia Sinatti. Njeno objavo s provokativnim naslovom *Anthropologist? You're hired!* (*Antropolog? Služba je vaša!*) je po Facebooku objavila Evropska zveza socialnih antropologov (EASA) in v treh dneh so uporabniki omrežja prispevek delili skoraj 150-krat. Po statističnih podatkih strani EASA na Facebooku je bila ta objava daleč najbolj priljubljena v njeni celotni zgodovini udejstvovanja na omrežju, saj je v borih treh dneh dosegla skoraj 20.000 uporabnikov.

Karierni dan v Estoniji

Evropsko aplikativno antropologijo in simpozij, ki jo povezuje, v prihodnosti čakajo številni izzivi, s katerimi se bodo soočili v estonskem mestu Tartu, kjer bo naslednja prireditve. Dvodnevni dogodek bo povezal antropologinje in antropologe s strokovnjaki, ki razvijajo informacijske tehnologije, študenti, diplomanti in drugi interesenti pa se bodo lahko udeležili tudi delavnic o zaposlovanju antropologov in antropologinj v gospodarstvu in negospodarstvu ter v vladnem in nevladnem sektorju. Mreža za aplikativno antropologijo EASA bo s partnerji tako še naprej odpirala nove zaposlitvene možnosti, in to predvsem mladim.